

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣ.

ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΠΡΩΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝ ΗΙ ΚΑΙ Η
ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ.

ΚΑΘΩΣ αναρίθμητόν ἐσι τῶν ἀμαρτημάτων τὸ πλῆθος, οὕτως ἀμέτρητός ἐσι καὶ τῶν ἀρετῶν ὁ ἀριθμός· ὅσις φύγη πᾶσαν ἀμαρτίαν, κατορθώσῃ δὲ πᾶσαν ἀρετὴν, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς ἀγωνιστὴς, καὶ ὁ ἄξιος κληρονόμος τῆς ἐπουρανίου βασιλείας. Πάσης δὲ ἀμαρτίας ἢ φυγῆ, καθὼς καὶ πάσης ἀρετῆς ἢ κατόρθωσις, ἴδιον ἔχει κόπον καὶ δυσκολίαν καὶ ἀγῶνα· ἄλλον κόπον δοκιμάζεις, ἵνα φύγη τὴν κοιλιοδουλείαν, καὶ ἄλλον, ἵνα ἀποστραφῆς τὴν ἀσελγειαν· ἄλλην δυσκολίαν, ἵνα καταργήσῃς τοῦ νοός σου τὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ ἄλλην, ἵνα ἐκρρίζωσῃς τὸ μῖσος ἐκ τῆς καρδίας σου. Ὅμοίως ἄλλος ἀγὼν πρόκειται σοι, ἵνα κατασταθῆς πρᾶος καὶ ἀνεξίκακος, καὶ ἄλλος, ἵνα ἀναδειχθῆς νήστης καὶ σώφρων· ἄλλος ἀγὼν, ἵνα στερεωθῆς εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, καὶ ἄλλος, ἵνα καταφρονήσῃς πᾶσαν τοῦ κόσμου τὴν ματαιότητα· ἐκ τούτου φανερόν ἐστιν, ὅτι [πολλοί, μᾶλλον δὲ ἄμετροί εἰσιν οἱ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἢ-

μῶν ἀγῶνες. Διὰ τί οὖν ὁ ἀπόστολος Παῦλος οὐκ εἶπε πληθυντικῶς, τοὺς προκειμένους ἡμῖν ἀγῶνας, ἀλλ' εἶπεν ἐνικῶς· « Τὸν » προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα ; » Τοιοῦτο τρόπος ἐλάλησε, πρῶτον μὲν, ἵνα διδάξῃ, ὅτι πάντες οἱ κατὰ τῆς ἀμαρτίας, καὶ οἱ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἀγῶνες εἰς ἓνα περιέχονται ἀγῶνα, τὸν ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς ἡμῶν σωτηρίας· δεύτερον δὲ, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι εἰς τὸν καθένα πρόκειται, κατ' ἐξοχὴν ἴδιος ἀγῶν, ἵνα δι' αὐτοῦ, εἰάν θέλῃ, ἀγωνισθῆ, καὶ νικήσας, λάβῃ τὸν στέφανον τῆς θείας μακαριότητος. Βλέπομεν δὲ περὶ τούτου πολλὰ παραδείγματα.

Εἰς τὸν Ἰωσήφ πρόκειται τὸ περὶ σωφροσύνης ἀγωνιστήριον· ἢ μὲν Αἴγυπτια ἐστὶ κυρία καὶ δέσποινα ἐν τῷ εἴκῳ τοῦ Πετεφρῆ· ὁ δὲ Ἰωσήφ δούλος αὐτῆς ἀργυρώνητος· αὐτὴ ἀναίσχυντος καὶ ἀκρατῆς· ἐκεῖνος ἀκμαῖος, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἄνθει τῆς νεότητος αὐτοῦ· ἐκείνη προσκαλεῖ αὐτόν· « Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, » λέγει· ἢ κυρία Γιν. 39⁷

Αστ. 9.

παρακαλεῖ τὸν δούλον· ὦ πόσον ἰσχυρὸν ὄπλον τῆς κυρίας ἢ ἰκεσία· ὁ δὲ δούλος νέος καὶ εὐρωστος· ὦ πόσον ἐξάπτει ἢ νεότης τῆς ἐπιθυμίας τὸ πῦρ. Ἄλλ' ὁ Ἰωσήφ ἄτρωτος καὶ ἀφλεκτος τῇ δυνάμει τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ· « Καὶ πῶς ποιήσω, ἀποκρί- » νεται πρὸς τὴν κυρίαν αὐτοῦ, τὴν προσκαλοῦσαν αὐτὸν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν, « Καὶ » πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο » καὶ ἀμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ ; » Ὡ τὸλμη ἀγία, ὦ ἀνυποταξία θεάρεστος εἰς πάντα τὰ ἄλλα ὑπήκοος εἰς τὴν κυρίαν αὐτοῦ, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀμαρτίας παντελῶς ἀνυπότακτος· ἐκείνη ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἰδοῦσα, ὅτι οὐδεὶς ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ σύρει καὶ θιάζει αὐτὸν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ὦ πάλη, ὦ κίνδυνος· αὐτὸς φεύγει εὐθὺς καὶ ἀφίησιν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. Καὶ παύει μὲν ὁ περὶ τῆς σωφροσύνης πόλεμος, ἐπειδὴ ὁ ἔρωσ τῆς ἀσελγούς προσκρούσας ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς σωφροσύνης, μετεβλήθη εἰς θυμὸν καὶ μῖσος, πλὴν ἄρχεται ἄλλο ἄθλον ὀδυνηρὸν· συκοφαντεῖ ἡ ἀσυνείδητος καὶ κατακλείει εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἀθλητὴν τὸν καρτερόψυχον· ὁ δὲ ἀθλητὴς ὑποφέρει γενναίως καὶ τῆς συκοφαντίας τὸ ὄνειδος, καὶ τὴν κακουχίαν τῆς φυλακῆς.

Στέρησις πάντων τῶν ὑπαρχόντων, θάνατος τῶν τέκνων, πληγαὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμα τοῦ πολυάθλου Ἰωβ, ἐν μιᾷ καιροῦ σιγμῇ ὁ ὑπὲρ πλουτος Ἰωβ γίνεται πάμπτωχος· ὁ πολύτεκνος, ἄτεκνος· ὁ ὑγειῆς, κα-

(ΗΡΑΕ. ΑΠΟΣΤ. ΤΟΜ Α΄.)

τατετραυματισμένος· αὕτη ἢ σειρά τῶν συμφορῶν ἐστὶν ὁ προκείμενος ἀγὼν τοῦ Ἰωβ· ἠῤῥξανον δὲ τοῦτο οἱ φίλοι ἐλέγχοντες, καὶ ἡ ἰδία γυνὴ αὐτοῦ συμβουλεύουσα αὐτῷ, ἵνα βλασφημήσῃ κατὰ τοῦ θεοῦ· ἀλλὰ νικᾷ ἀνδρειότατα, καὶ θριαμβευτῆς ἐξέρχεται τοῦ ἀγῶνος ὁ ἀδαμάντινος.» Ἐν » τούτοις πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ » οὐδὲν ἤμαρτεν Ἰωβ ἐναντίον τοῦ Κυρίου ^{Ἰωβ. 1.} ₂₂ » καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.

Ὁ φθόνος τοῦ Σαούλ ἐστὶν ὁ προκείμενος ἀγὼν εἰς τὸν Δαβὶδ· ἐπιβουλὰς, διωγμούς, καταδρομὰς κινεῖ κατ' αὐτοῦ ὁ Σαούλ, ζητῶν παντοιοτρόπως θανατῶσαι αὐτόν· ὅταν οὖν εἶδεν ὁ Δαβὶδ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ τὸν Σαούλ εἰσελθόντα μόνον δι' ἀνάγκην σωματικὴν εἰς τὸ σπήλαιον, τὸ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐνγαδδὶ, ὅπου αὐτὸς ἐκρύπτετο, πόσον ἠγωνίσθη τότε, ἵνα μὴ ὑπακούσῃ εἰς τὰς συμβουλὰς τῶν μετ' αὐτοῦ, οἵτινες ἔλεγον πρὸς αὐτόν· » Ἴδου ἡ ἡμέρα αὕτη, ἣν » εἶπε Κύριος πρὸς σε παραδοῦναι τὸν ἐχθρὸν » σου εἰς χεῖρας σου; πόσον ἠγωνίσθη τότε, ἵνα ἡσυχάσῃ τὰς ὀρμὰς τῆς φύσεως τὰς ἐξεγερθεῖσας ἐναντίον ἐκείνου, ὅστις ἐζήτει ἀδίκως καὶ παραλόγως θανατῶσαι αὐτόν; πόσῃν δὲ στενοχωρίαν ἐδοκίμασε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ὅταν εὔρε τὸν Σαούλ καὶ τοὺς φύλακας αὐτοῦ κοιμωμένους ἐν τῷ βουνῷ τῷ Ἐχελᾶ, καὶ ὅταν ὁ Ἀβεσσα εἶπε πρὸς αὐτόν· » Ἀπέκλεισε Κύριος σήμερον τὸν » ἐχθρὸν σου εἰς χεῖράς σου, καὶ νῦν πα- » τάξω αὐτόν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἀπαξ, » καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ ; » ἀλλ' ἐνίκησεν.

1. Βασ. 26.
8. 11.

ὁ γενναϊότατος, καὶ ταῖς συμβουλαῖς τῶν φίλων παρακούσας, καὶ τὰ κύματα τῆς φύσεως κατευνάσας, » Μηδαμῶς μοι, εἶπε, » παρὰ Κυρίου ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ » χριστὸν Κυρίου.

Ὁ μὲν προφήτης Ἡλίας ἔχει προκείμενον ἀγῶνα τὴν ἐξάλειψιν τῆς εἰδωλολατρείας· κατ' αὐτῆς ἀγωνίζεται μεγαλοψύχως ἐναντίον τοῦ Ἀχαάβ, καὶ παλαίει ἐμφρόνως κατὰ τῶν διωγμῶν καὶ τῶν φοβερισμῶν τῆς προστάτιδος τῶν εἰδώλων, τῆς πονηρᾶς, λέγω, Ἰεζάβελ· νικήσας δὲ θεοπρεπῶς, ἐξουδένωσε τὴν εἰδωλολατείαν, καὶ ἀνεστήλωσε τῆς ὀρθῆς πίστεως τὸ πέθαι· οἱ δὲ ἐπτὰ Μακκαβαῖοι, καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν ἡ Σολομονή, καὶ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ὁ Ἠλεάζαρος, ἔχουσι προκείμενον ἀγῶνα τὴν διατήρησιν τοῦ θείου νόμου· κολακεῖαι, φοβερισμοί, τήγανα, λέβητες, γλωσσοτομίαι, ἀκρωτηριασμοί, ἐκδάρσεις σώματος, πῦρ καιόμενον, θάνατος ἀδικος πρόκεινται αὐτοῖς, ἵνα καταφρονήσωσι τοῦ θεοῦ τὸν νόμον· κατὰ τούτων δὲ πάντων ἀγωνίζονται θαρσαλέως, καὶ νικῶσι θαυμασίως, καὶ στέφονται ἐνδόξως διὰ τῶν τοῦ μαρτυρίου στεφάνων. Ἐὰν δὲ παρατηρήσετε τὰς ἱερὰς ἱστορίας, βλέπετε, ὅτι πᾶς δίκαιος ἠγωνίσθη μὲν κατὰ διαφόρους τρόπους, εἶχεν ὁμῶς προκείμενον αὐτῷ ἴδιον ἰδιαίτατον ἀγῶνα.

Τοῦτον τὸν ἰδιαίτατον ἐνὸς ἐκάστου ἀγῶνα, σταυρὸν ὠνόμασεν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, εἰπὼν. » Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω

» τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. » Εἰς ταύτην τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, ἐν ἧ ἑζώμεν καὶ πολιτευόμεθα, οὐδεὶς εὐρίσκειται ἔξω παντὸς ἀγῶνος, οὐδεὶς ἐστίν, ὅστις οὐκ ἔχει σταυρὸν ἡγουν συμφορὰν, ἀσθένειαν, πάθος, θλίψιν. Οὐδὲ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ νομιζόμενοι πανενδοξότατοι καὶ πανευτυχέστατοι εἰσὶν ἀμετοχοὶ ἀγῶνος, καὶ ἐλεύθεροὶ σταυροῦ. Εἰς ταύτην τὴν πρόσκαιρον ἡμῶν παροικίαν τοῦτον μὲν φλογίζει ἀκαταπαύστως ἡ φλογερὰ ἐπιθυμία τῆς σαρκός· αὐτὴ δὲ ἐστίν ὁ προκείμενος αὐτῷ ἀγὼν, αὐτὴ ἐστίν ὁ σταυρὸς αὐτοῦ. Ἐὰν οὖν ἄρῃ αὐτὸν, ἡγουν εἰάν σθέσας τὴν φλόγα νικήσῃ, δοξάζεται ὡς ὁ Ἰωσήφ, ὁ τῆς Αἰγυπτίας νικητής. Ἐκεῖνος πάσχει ὑπὸ διαφόρων συμφορῶν, καὶ ἀσθένεια δὲ ὀδυνηρὰ βασανίζει αὐτὸν, οὐδὲ ἰατρὸν ἔχει, οὐδὲ βοτάνην, οὐδὲ ἄνθρωπον, ἵνα ἐπισκεφθῆ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ· ταῦτά εἰσιν ὁ προκείμενος αὐτῷ ἀγὼν, οὗτός ἐστιν ὁ σταυρὸς αὐτοῦ· εἰάν οὖν ἄρῃ αὐτὸν, ἡγουν εἰάν ὑπομείνῃ ἀνδρειοφρόνως, μακαρίζεται ὡς ὁ Ἰωβ, καὶ κταντᾶ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ, ὡς ὁ Λάζαρος. Εἰς τοῦτον ἀμετρον θλίψιν προξενουῖσιν οἱ φθονεροί. Ὁ φθόνος οὖν πρόκειται αὐτῷ ὡς ἀγὼν, ὁ φθόνος τῶν φθονούντων αὐτὸν, ἐστίν ὁ σταυρὸς αὐτοῦ. Ἐὰν οὖν ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, ἡγουν εἰάν ὑπομείνῃ μεγαλοψύχως τὴν τῶν φθονερῶν βλάβην, μεγαλύνεται καὶ ὑπερυψοῦται, ὡς ὁ Δαβὶδ, ὁ μετὰ τῆς καρτερότητος ὑπομείνας τὸν φθόνον τοῦ Σαούλ. Τὸν ἄλ-

λον δυναστεύει ὁ κατὰ τῆς εὐσεβείας διωγμός. Οὗτος οὖν ἐστὶν ὁ προκείμενος αὐτῷ ἀγών. Ἐὰν δὲ εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα παλαίση μεγαλοψύχως, ὑψοῦται ἕως εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς ὁ ἄρματηλάτης Ἡλίας. Πολλοὶ θιάζονται οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς κοιλιοδοουλείας, ἵνα καταφρονήσωσι τῆς νηστείας τοὺς νόμους. Ἐὰν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα πολεμήσωσιν ἀνδρείως, καὶ ἀναφανῶσι νικηφόροι κατὰ τοῦ δαίμονος τῆς γαστριμαργίας, στεφανοῦνται ὡς οἱ ἅγιοι Μακκαβαῖοι.

Ἄλλὰ ποῖός ἐστι, λέγεις, ὁ τρόπος δι' οὗ δυνάμεθα ἀγωνισθῆναι τὸν κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα; Ἐδίδαξε τὸν τρόπον αὐτός ὁ θεόπνευστος Παῦλος. Αὐτὸς γράφων πρὸς τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύσαντας Ἑβραίους, οἵτινες τότε εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἀγωνιστήριον τῶν φοβερῶν διωγμῶν, καὶ συμβουλεύων αὐτούς, ἵνα διαπερῶσι προθύμως τὸ προκείμενον αὐτοῖς ἀγωνιστικὸν στάδιον, ἐφανέρωσε καὶ τὸν τρόπον, δι' οὗ ὁ ἀγωνιστῆς προθυμοποιούμενος, τελειοῖ εὐτυχῶς τοῦ προκειμένου αὐτῷ ἀγῶνος τὸν δρόμον. Δι' ὑπομονῆς, εἶπε, τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα· ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν. Ἴδου ὁ τρόπος. Ἐχε διαπαντός ἀνεωγμένα τῆς ψυχῆς σου τὰ ὄμματα, καὶ βλέπε διαπαντός τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· τοῦτο σε ἐνδυναμοῖ πρὸς φυγὴν πάσης ἁμαρτίας, καὶ πρὸς κατόρθωσιν πάσης ἀρετῆς.

Ἄληθῶς εὐπερίστατός ἐστὶν ἡ ἁμαρτία,

εἰσέρχεται εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν, προχωρεῖ εἰς πᾶσαν πράξιν, παρίσταται εἰς πᾶσαν περίστασιν· ὅπου ἂν στραφῆς καὶ ὅπου ἐναπενίσῃς, ἐκεῖ βλέπεις τῆς ἁμαρτίας τὰ σκάνδαλα καὶ τῶν ἀνομιῶν τὰς παγίδας· καὶ εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν ἡμῶν ἐμφωλεύει ἡ ἁμαρτία, καὶ εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν ἐμβαίνει. Ἡ σὰρξ, ὁ κόσμος, ὁ σατανᾶς, εἰσὶ τρεῖς ἐχθροί, οἵτινες εἰς πάντα λογισμὸν ἡμῶν σπεύρουσι τῆς ἁμαρτίας τὰ σπέρματα, καὶ μολύνουσι καὶ αὐτὰ τὰ θεάρεστα ἡμῶν ἔργα. Ἀληθῶς εὐπερίστατός ἐστιν ἡ ἁμαρτία, ἀλλ' ὅταν εἰς πᾶσάν σου περίστασιν ἀφορᾶς εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τότε ἡ εὐπερίστατος ἁμαρτία γίνεται ἀπερίστατος, ἢ παντελῶς ἀδύνατος καὶ ἀτελεσφόρητος. Ὅταν ἐγείρωνται κατὰ σοῦ τῆς σαρκὸς τὰ θανατηφόρα κύματα, τότε βλέπε αὐτὸν πανάμωμον ἐξ ἀγίας παρθένου ἀφθόρως σαρκωθέντα, καὶ μετὰ κατανύξεως κράζει, Ὁ Κύριε σῶσόν με. Αὐτὸς δὲ ἀοράτως ἐκτείνει τὴν κραταιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ σώζει σε ἐκ τοῦ πειρασμοῦ τῆς σαρκὸς σου, καθὼς τὸν Πέτρον ἐκ τοῦ καταποντισμοῦ τῆς θαλάσσης. Ὅταν προσβάλλῃ εἰς τὸν νοῦν σου τῆς κοσμικῆς ματαιότητος ὁ καπνός, τότε βλέπε, πῶς ὁ Ἰησοῦς κατεφρόνησε πᾶσαν τοῦ κόσμου τὴν ματαιότητα, ἀναχωρήσας μόνος εἰς τὸ ὄρος, ὅταν ἐζήτησαν ἀρπάσαι αὐτόν καὶ ποιῆσαι βασιλέα. Ὅταν ὁ σατανᾶς ῥίπτῃ κατὰ σοῦ τῆς κοιλιοδοουλείας, ἢ τῆς φιλοδοξίας, ἢ τῆς πλεονεξίας τὸ βέλος, τότε βλέπε, πῶς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον καὶ

ἔξρ. 12.
1. 2.

Ματθ. 14.
30.

ἰωάν. 8.
15.

εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ, καὶ εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔρος συνέτριψε τοῦτο τὸ σατανικὸν τρίστομον βέλος, ἔπειτα ὑπηρετήθη ὑπὸ τῶν ἀγίων ἀγγέλων. Ἐάν σε ταραττή τῆς ἀνυποταξίας τὸ πνεῦμα, καὶ φεύγῃς τὴν ὑπακοήν, νομίζων σεαυτὸν τελειότερον τῶν προστώτων σου, βλέπε τὸν Ἰησοῦν. Αὐτὸς θεὸς πανυπερτέλειος, καὶ ὁμοῦς ὑπετάσσετο εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὸν Ἰωσήφ δηλαδὴ, καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα. Ἐάν σε φυσᾷ τῆς ὑπερηφανείας ὁ ἀνεμος, βλέπε εὐθὺς εἰς αὐτόν. Αὐτὸς ἐστὶν ὁ ποιητὴς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ δημιουργὸς πάντων τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων, ὁ δεσπότης καὶ κύριος καὶ πλάστης σου, ὁ ὑπὸ πασῶν τῶν ἐπουρανίων δυνάμειν λατρευόμενος, καὶ ὑπὸ πάσης τῆς κτίσεως δοξολογούμενος, ὁ παντοδύναμος ἐστὶ καὶ παντεξούσιος, ὁ θεὸς ὁ ἀληθινὸς ἐστίν. Αὐτὸς δὲ ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν » μορφὴν δούλου λαβὼν, καὶ ἄνθρωπος γενόμενος, οὐκ ἐπησχύνθη καλεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ὁμοιωθῆναι αὐτοῖς κατὰ πάντα. Βλέπε αὐτὸν θρέφος ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων κατακείμενον, μὴ ἔχοντα, ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει, πεινῶντα μετὰ τὴν νηστείαν, κεκοπιακότετα μετὰ τὴν ὄδοιπορίαν, λέντιον ἐξωσμένον μετὰ τὸ δεῖπνον, ὡς δούλον νίπτοντα τῶν μαθητῶν τοὺς πόδας. Ὅταν συκοφαντῶσιν, ἢ ὑβρίζωσιν, ἢ κατὰ ἄλλον τρόπον βλάβωσί σε οἱ ἄνθρωποι, βλέπε αὐτὸν συκοφαντούμενον ὑπὸ τῶν φθονούτων, προδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Ἰούδα, συρόμενον εἰς τὰ κριτήρια ὑπὸ τῶν παρανόμων,

ῥαπιζόμενον ὑπὸ τοῦ δούλου, κατακρινόμενον ὑπὸ τῶν ἀδίκων κριτῶν, περιπκίζόμενον καὶ ἐμπτυόμενον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, σταυρούμενον ἐν μέσῳ δύο ληστῶν, βλασφημούμενος, καὶ χολὴν καὶ ὄξος ποτιζόμενον, νεκρούμενον καὶ τὴν πλευρὰν λογχευόμενον. Παρατήρησον δὲ, ὅτι ταῦτα πάσχων, » Ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος, » ἀφωγὸς οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα, » παθῶς περὶ αὐτοῦ προσφύτευσεν ὁ μέγας προφήτης Ἡσαΐας. Ἐάν δὲ τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν σου ζητῇ κατοικῆσαι εἰς τὴν καρδίαν σου, ἐνατένισον εὐθὺς εἰς τοῦ Πολγοθαῖ τὸ ὄρος, καὶ βλέπε τὸν Ἰησοῦν ἐκεῖ ἐν σταυρῷ κρεμάμενον, καὶ ἄκουσον αὐτὸν προσευχόμενον ὑπὲρ τῶν σταυρωσάντων αὐτόν, καὶ λέγοντα. « Πάτερ ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασιν, » τί ποιοῦσιν. » Εἰς πᾶν εἶδος τῆς εὐπεριστάτου ἁμαρτίας, ἐάν ἀνοίγῃς τῆς διανοίας σου τὰ ὄμματα, καὶ ἀφορᾷς εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, οὐ μόνον μακρὰν φεύγεις ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ καὶ τὸ φῶς τῶν θείων ἀρετῶν περιλάμπει τὴν ψυχὴν σου.

Πόσον φωτίζεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν, καὶ πόσον στηρίζεται ἐπὶ τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, ὅταν ἐνατενίζοντες εἰς τὸν Ἰησοῦν, βλέπωμεν, ὅτι δι' ἀγάπην ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρόν; πόσον ἀπαρτίζεται ὁ νοῦς ἡμῶν πρὸς τὴν τελειότητα τῆς ἐλεημοσύνης, ὅταν ἐνατενίζοντες εἰς αὐτόν, βλέπωμεν τῆς ἐλεημοσύνης αὐτοῦ τὰ θαύματα, καὶ ἀκούωμεν

Εβρ. 4.
11.

Αποκ. 2.
51.

Αποκ. 2.
7.

Εβρ. 2.
11, 17.

Ηεβ. 53.

Αποκ. 23
31.

αὐτὸν παραγγέλλοντα εἰς τοὺς ἐλεηθέντας, ἵνα σιωπήσωσι τῆς εὐεργεσίας τὴν χάριν; πόσον θερμαίνεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν εἰς τῆς προσευχῆς τὸ ἔργον, ὅταν βλέπωμεν αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἐρήμους τόπους, καὶ εἰς τὸ ἔρος κατ' ἰδίαν, καὶ εἰς τὴν Γεθσημανὴν προσευχόμενον; πόσον δὲ προθυμοποιούμεθα εἰς τὴν πράξιν τῆς νηστείας, ὅταν βλέπωμεν αὐτὸν νηστεύοντα ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα; πόσον ὠφελούμεθα, ὅταν ἐνατενίζοντες εἰς αὐτὸν, βλέπωμεν τὴν πραότητα, τὴν ἀνεξικακίαν, τὴν ὑπομονὴν, τὴν μακροθυμίαν, πάσας τὰς λοιπὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, ὅσας ἔδειξεν εἰς πᾶσαν τὴν περίοδον τῆς παναγίας αὐτοῦ ζωῆς, ἐξόχως δὲ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κοσμοσωτηρίου πάθους;

Σημείωσαι δὲ τῆς ἀπείρου σοφίας τοῦ Θεοῦ τὴν πανεύσπλαγγχον οἰκονομίαν· ἡ θεωρία τῆς θείας δόξης ἐστὶν ἡ μακαριότης καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῶν θείων ἀγαθῶν· ὅταν βλέπωσιν οἱ ἅγιοι τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τότε καὶ μακαρίζονται,

καὶ βασιλεύουσι, καὶ χορτάζονται τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν. » Χορτασθήσομαι ἐν τῷ ^{Ψαλ. 16.} _{5.} » ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου. » Ὁκονόμησε δὲ ὁ Θεός, ἵνα ἡ ἐπὶ γῆς θεωρία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ προξενῇ τὴν ἐπουράνιον αὐτοῦ θεωρίαν· διότι ἐὰν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου τότε τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἡγουν τῆς σωτηρίας τὸν δρόμον, ὅταν ἀφορῶμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, φανερόν ἐστιν, ὅτι ἡ ἐπὶ γῆς θεωρία αὐτοῦ πρόξενος γίνεται τῆς ἐπουρανίου. Ἐὰν ἐπιβλέπῃς ὧδε εἰς τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, βλέπεις ἐκεῖ τὴν δόξαν τῆς θείας οὐσίας αὐτοῦ. Ἐὰν ἐπιβλέπῃς ὧδε ἐπὶ τὰ παθήματα αὐτοῦ, βλέπεις ἐκεῖ τὴν δόξαν τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας τῆς θείας μεγαλωσύνης αὐτοῦ. Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐνατενίζετε ἐν ὅλῃ τῇ προσκαιρῷ ζωῇ ὑμῶν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἵνα καταξιωθῆτε ἰδεῖν τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος Ἀμήν.